

/ Een blik op de functionele kerndoelen burgerschap

Burgerschapstafel, 26 september 2025

Ronde 1, 11.15-12.15

Eveline Otter

Programma

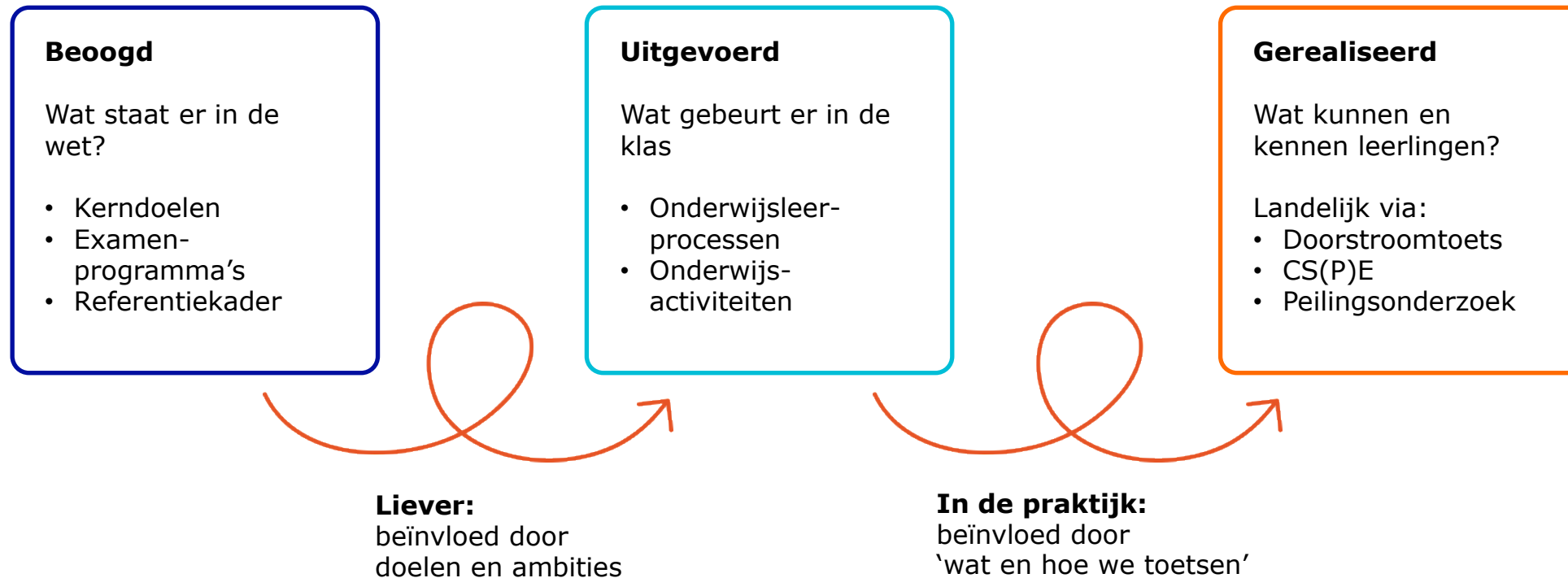
- 11.15-12.15
- Mix en match; voorbeeld lesactiviteiten koppelen aan kerndoelen
- Functionele Kerndoelen
- Kaartspel en terugkoppeling

Opdracht

Welke lesactiviteiten horen bij welk kerndoel?
Leg ze op de goede plek

Het curriculum

Er worden twee sets kerndoelen ontwikkeld:

- Kerndoelen po, onderbouw vo en (v)so vervolgonderwijs (sbo en pro)
- Functionele* kerndoelen voor so zml/mb en vso dagbesteding en vso arbeidsmarkt

** Functioneel betekent: gericht op het ontwikkelen van praktische en toepassingsgerichte vaardigheden*

Beide sets kerndoelen hebben dezelfde opbouw en worden in samenhang ontwikkeld.

Sets verschillen in: doelgroep, uitwerkingen van doelen, aantallen doelen

Verschillen beide sets in doelgroepen

1. Kerndoelen po, onderbouw vo en (v)so zijn ook voor de doelgroepen:

- leerlingen met een visuele beperking
- leerlingen met een auditieve/communicatieve beperking
- leerlingen met een lichamelijke beperking
- leerlingen met milde leerproblemen of met gedragsproblemen
- vso leerlingen met uitstroombestemming vervolgonderwijs
- sbo en PrO

2. Functionele kerndoelen voor de doelgroepen:

- so leerlingen die zeer moeilijk leren en leerlingen met een meervoudige beperking
- vso leerlingen die uitstromen naar dagbesteding
- vso leerlingen die uitstromen naar arbeidsmarkt
- sbo en PrO (beredeneerd afwijken)

Verschillen beide sets in uitwerking en aantal

Voor functionele kerndoelen:

- zijn de doelen veelal gericht op ervaring (i.p.v. hybride);
- zijn er andere handelingswerkwoorden gebruikt (bijvoorbeeld verkennen i.p.v. toont inzicht/onderzoekt);
- is uitgegaan van praktische situaties en alledaagse contexten (zelfredzaamheid);
- zijn inhouden van belang voor functioneren in de samenleving; wonen, werken, vrije tijd;
- zijn passende formuleringen/voorbeelden gezocht bij uitwerkingen van doelzinnen:
`Hierbij gaat het om` (wettelijk) en `Te denken valt aan` (niet wettelijk);

Vergelijkend Overzicht

Functioneel	Po, ob vo, (v)so
Domein: Jezelf en de ander	Democratische oefenplaats
15. De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. ☐ A. De school draagt bij aan de sociale identiteit van leerlingen. ☐ B. De school stimuleert een respectvolle omgang van leerlingen met diversiteit in de samenleving.	19. De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats. ☐ A. De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen
Domein: Samenleven in een democratische rechtsstaat	
16. De leerling doet ervaringen op met samenleven in een democratische rechtsstaat. ☐ A. De leerling verkent het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat	20. De leerling leert over samenleven in een democratische rechtsstaat. ☐ A. De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat ☐ B. De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving
Domein: Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid	
17. De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid. ☐ A. De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen. ☐ B. De leerling verkent mogelijkheden om betrokken te zijn bij de samenleving.	21. De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid. ☐ A. De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen. ☐ B. De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.

Overzicht functionele kerndoelen Burgerschap

Jezelf en de ander

15A. De school draagt bij aan de sociale identiteit van leerlingen.

15B. De school stimuleert een respectvolle omgang van leerlingen met diversiteit in de samenleving.

Samenleven in een democratische rechtsstaat

16A. De leerling verkent het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid

17A. De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.

17B. De leerling verkent mogelijkheden om betrokken te zijn bij de samenleving.

VSO dagbesteding

VSO
arbeidsmarkt

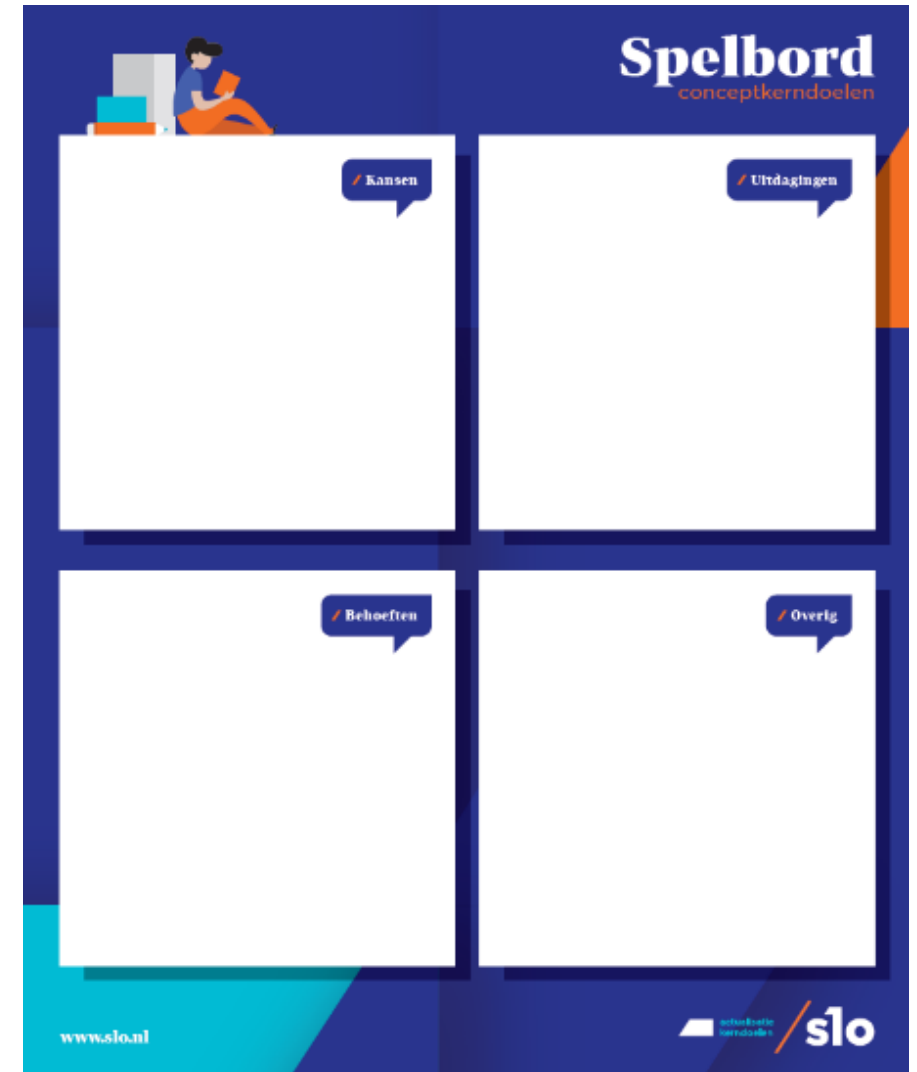
Kaartspel

Spelbord

1. nadenken over kansen, uitdagingen, behoeften bij de functionele kerndoelen burgerschap.

Opdracht

- Opmerkingen (individueel) op post-its opschrijven en opplakken op spelbord in juiste vlak.
- Met welke post-its van anderen ben je het eens/oneens? Ga hierover in gesprek met elkaar

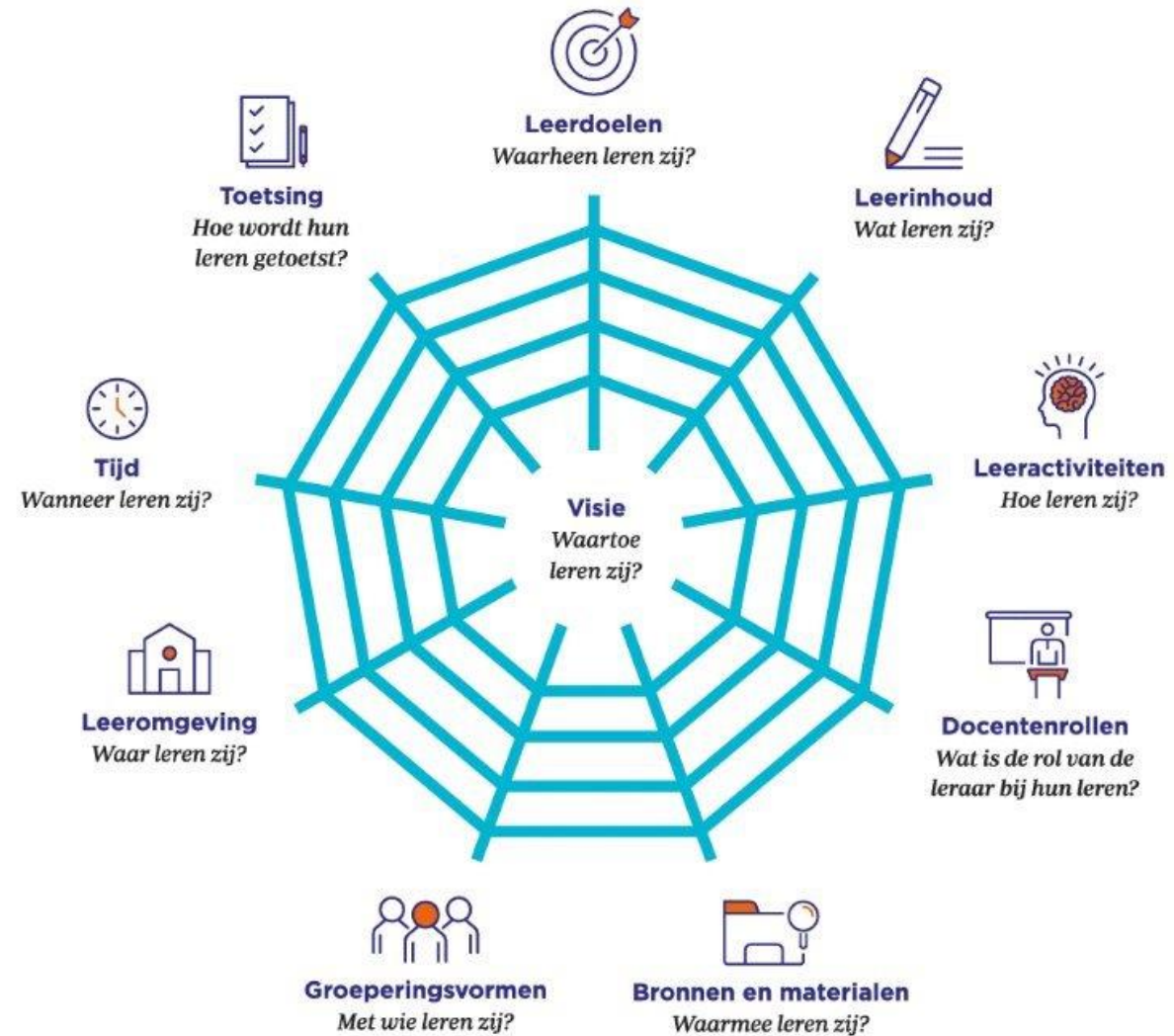
Curriculair spinnenweb

Doel:

Doelgericht werken aan het curriculum.

Curriculair spinnenweb:

- Middel om vanuit visie vorm te geven aan curriculum.
- Ontwikkeling samen met het team.
- Vormgeven aan curriculum vanuit visie is een proces.

Doelgericht werken aan (kern)doelen voor GO

